

Bedre integration: Forskning i radikalisering, social kontrol og integration på arbejdsmarkedet

1. Resumé

Integrationsområdet vedrører væsentlige dele af samfundslivet og har mange forskningsrelevante problemstillinger, men har ikke været prioriteret tilstrækkeligt i forskningen. Det stigende antal flygtninge og indvandrere nødvendiggør endvidere en målrettet forskningsindsats på integrationsområdet. Der er særligt behov for forskning inden for radikalisering, social kontrol og integration på arbejdsmarkedet.

2. Samfundsudfordringer og/eller muligheder

Det stigende antal flygtninge og indvandrere kræver en styrket integrationsindsats. Svagere tilknytning til arbejdsmarkedet, et lavere uddannelsesniveau og overrepræsentation i kriminalitetsstatistikken er bare nogle af de umiddelbare udfordringer, der præger denne gruppe borgere.

Der er også andre udfordringer, som bør belyses. Parallelsamfund med egne værdier og normer skal kortlægges og undersøges. Social kontrol og æresrelaterede konflikter, der begrænser den enkeltes livsudfoldelse, hænger uløseligt sammen med parallelsamfund.

På den baggrund vurderer Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, at der er behov for et forskningstema, der beskæftiger sig med bedre integration.

3. Forskningsbehov

Integrationsområdet vedrører væsentlige dele af samfundslivet og har ikke været prioriteret tilstrækkeligt i forskningen. Der er derfor brug for en bredspektret forskningsindsats på området.

Der er særligt behov for at styrke forskningen inden for radikalisering og religiøs ekstremisme. Konkret skal forskningsindsatsen kortlægge de religiøse ekstremistiske miljøer i Danmark samt afdække motiver og undersøge forløb i forbindelse med radikalisering. Det skal bl.a. belyses, hvilken betydning personlige karakteristika, forældre, pårørende og netværk har for

radikaliseringsprocessen. Herudover skal effekten af det forebyggende arbejde undersøges, bl.a. tiltag på det opbyggende, det foregribende og indgribende niveau.

Der er endvidere behov for forskning i omfanget af og årsagerne til social kontrol og æresrelaterede konflikter. Der foreligger ligeledes meget lidt dokumenteret viden omkring effektive indsatser til at begrænse social kontrol og forebygge æresrelaterede konflikter.

I forhold til integration på arbejdsmarkedet bør der gennemføres indgående analyser af virksomme redskaber, som understøtter, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på mest effektiv vis kan integreres i samfundet gennem arbejde. Desuden er der behov for benchmarking af kommuners, sprogcentres og andre aktørers integrationsindsats. Formålet er at udrede, hvor der er størst forbedringspotentialer i integrationsindsatsen samt at identificere de indsatser, hvor der er gode erfaringer at hente.

4. Forhold vedrørende udmøntning og implementering af forskningsindsatsen

Det vil være formålstjenligt at oprette et nationalt center for integrationsforskning. Centret skal styrke samarbejdet mellem forskere fra de eksisterende forskningsmiljøer på integrationsområdet. Centret vil dermed kunne sikre en koordineret forskningsindsats om økonomisk, social og kulturel integration.

5. Danske forudsætninger

Danmark har et kompetent forskningsmæssigt udgangspunkt med adskillige forskningsinstitutioner, hvis hovedområde er socialforskning. SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, KORA (Det Nationale Institut for Kommunernes og Regioners Analyse og Forskning) samt overordnet set de danske universiteter har alle bidraget med værdifuld forskning på området. Der er dog som nævnt ovenfor fortsat brug som en samlet og koordineret indsats.

Der er desuden rig mulighed for samarbejde med udenlandske forskere på området, da integrationsområdet er interessant for mange af EU/EØS-landene og tilskrives en stigende betydning ifølge OECD's Horizon Scan.

De danske registerdata på området er i særklasse grundet mængden af personhenførbare oplysninger – også i forhold til internationale standarder, hvilket øger mulighederne for internationalt samarbejde. Der er mange interessante hypoteser der kan testes med data fra Danmark, hvor andre lande i mindre grad vil være i stand til at levere data af samme kvalitet.

Det vurderes derfor, at der er de grundlæggende kompetencer til at løfte opgaven, men at mulighederne i høj grad beror på en tilførsel af øremærkede midler.

6. Mål, effekt og perspektiver

Forskning inden for integrationsområdet forventes at kunne lette en del af det pres, der på nuværende tidspunkt er på Danmark som velfærdsstat. En bedre økonomisk integration vil således på sigt kunne øge skatteindtægterne fra arbejdsindkomster og reducere udgifterne til en lang række sociale ydelser.

En større forståelse for integration forventes ydermere at kunne styrke den sociale og kulturelle sammenhængskraft i Danmark.

7. Kontaktperson

Martin Roed, rma@uibm.dk, tlf: 61 98 33 66

8. Forslagets prioritering

1. prioritet